

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Іщенко Н.М.

«   »   2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Розробник програми

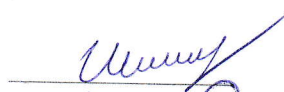
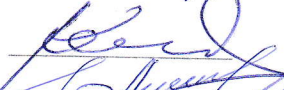
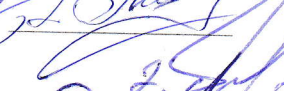
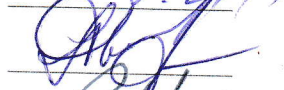
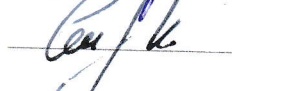

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри психології

Директор медичного інституту

Директор ННІ ППО

Начальник НМВ

 Н. І. Миропольцева
 В. І. Каневський
 І.П. Лисенкова
 Г.В. Грищенко
 Г.Л. Норд
 С.І. Шкірчак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Вікова та педагогічна психологія	
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Психологія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	II	
Навчальний рік	2020-2021	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	3-й, 4-й	4-й, 5-й, 6-й, 7-й
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	11 кредитів / 330 годин	
Структура курсу: – лекції – групові заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	66 год	18 год.
	96 год	18 год.
	168 год	294 год.
Відсоток аудиторного навантаження	49 %	11%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Залік (3-й семестр) Іспит (4-й семестр)	Залік (5 трим.) Іспит (7 трим.)

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вікова та педагогічна психологія» є формування знань про загальні закономірності психічного розвитку людини та характерні вікові особливості. Центральне місце у змісті курсу займає проблематика психічного розвитку на різних вікових етапах життя дитини та формування її особистості у процесі навчання та виховання.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Вікова психологія» є:

- оволодіння системою психологічних знань, зокрема, науково визнаних теорій і концепцій у цих галузях знань, основних категорій і понять, принципів і вихідних положень, закономірностей психічного розвитку особистості на різних етапах онтогенезу та визначенні процесів психічного й особистісного розвитку дітей і молоді в умовах навчально-виховної діяльності;
- озброєння науково-теоретичними знаннями, уміннями і навичками з аспектів управління учбовою, навчальною та виховною діяльністю особистості;
- засвоєння загальної характеристики педагогічної діяльності вчителя, що дозволить використовувати всі вище зазначенні знання в дослідницькій та професійній діяльності майбутнього психолога.

Вивчення курсу вікової та педагогічної психології передбачає засвоєння наступних **знань**:

- історії становлення вікової та педагогічної психології як самостійної галузі психологічних знань;
- специфіки застосування загальнонаукових та спеціальних дослідницьких методів у віковій та педагогічній психології;
- основних теорій і концепцій психічного й особистісного розвитку дитини та дорослої людини;
- психологічних особливостей розвитку вищих психічних функцій, новоутворень, провідної діяльності, міжособистісних взаємодій та появи й перебігу вікових і життєвих криз особистості у періоди дитинства, підлітковості, юності та дорослості;
- сутності учбової діяльності як однієї з основних форм учіння, його видів, змісту, структури та специфіки оволодіння учнями учбовою діяльністю;
- теорій і моделей навчання, його сутності й змісту, психологічних механізмів управління процесом навчальної діяльності учнів;
- мети, завдань та сутності психології виховання особистості, вікових особливостей виховного процесу та формування цілісної особистості засобами морального виховання;
- розвитку психології вчителя, специфіки його педагогічної діяльності, педагогічних здібностей та умінь, функцій та стилів педагогічної діяльності особистості вчителя.

На основі цих знань повинні бути сформовані наступні **уміння**:

- свідомо та логічно використовувати термінологічний та категоріальний апарат вікової та педагогічної психології;

- оптимально й продуктивно застосовувати в навчально-практичній та професійній діяльності методи психодіагностичного дослідження, зокрема, організаційну, емпіричну, інтерпретаційну групу методів та кількісні й якісні методи обробки даних;
- конструктивно використовувати наукову інформацію для розуміння практичного досвіду з аспектів психічного й особистісного розвитку дитини (дорослої людини) на різних етапах її життя;
- глибоко та конкретизовано розбиратися в психологічних закономірностях становлення особистості дитини, підлітка, юнака та дорослої людини, застосовуючи психологічні знання в практичній діяльності;
- осмислено та творчо використовувати знання вихідних положень теоретичних моделей процесів учіння та навчання учнів, ефективного психологічного управління цими процесами в ході практичної діяльності;
- застосовувати інноваційні технології, засоби і прийоми особистісно орієнтованого та інших загальнонавчаних наукових підходів у виховному процесі дітей, молоді та дорослих людей;
- докладно оперувати знаннями з психології особистості вчителя, особливостей набуття ним педагогічних здібностей та вмінь, функцій та стилів педагогічної діяльності, які виважено й ефективно використовувати в навчально-професійній діяльності.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНЦІЇ

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК13. Здатність орієнтуватися у постійно змінних умовах соціального середовища та ефективно будувати гармонійні стосунки з оточенням.
- ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну

діяльність відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК13. Здатність знаходити ефективні рішення в нестандартних ситуаціях під час надання психологічної допомоги.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР19. Застосовувати набуті знання, уміння та навички під час організації та надання психологічної та соціально-психологічної допомоги різним верствам населення, професійно орієнтуватися у теоретичних підходах та практичних напрямках сучасної психології.

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.				
Блок 1. Теоретичні основи вікової психології.				
1.	Вікова психологія як наука	2	4	4
2.	Класифікація методів вікової психології	2	4	4
3.	Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі	2	4	4
4.	Історія виникнення та розвитку вікової психології	2	3	4
	Контрольна робота за блоком 1.	-	1	5
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		8	16	21
Блок 2. Теорії дитячого розвитку.				
5.	Класичні психоаналітичні теорії дитячого розвитку	2	4	5
6.	Епігенетична теорія розвитку особистості	2	4	5
7.	Теорія соціального наочіння	2	4	5
8.	Когнітивний підхід дитячого розвитку	2	4	5
9.	Становлення та розвиток радянської дитячої психології	2	3	5
	Контрольна робота за блоком 2.	-	1	5
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		10	20	30
Блок 3. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.				
10.	Особливості пренатального розвитку дитини	2	4	4
11.	Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти	2	4	4
12.	Психологія раннього дитинства	2	4	4
13.	Продовження теми психологія раннього дитинства	2	4	4
14.	Психічний розвиток дитини дошкільного віку	2	4	4
15.	Продовження теми психічний розвиток дитини дошкільного віку	2	3	2
	Контрольна робота за блоком 3.	-	1	2
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		12	24	24
Блок 4. Психічний розвиток дитини в шкільний період.				
16.	Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку	2	2	4
17.	Продовження теми психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку	2	2	4
18.	Психологія підлітка	2	2	4
19.	Продовження теми психологія підлітка	2	2	4

20.	Психологія «важкої» дитини	2	2	4
21.	Психологія юнацького віку	2	2	4
22.	Продовження теми психологія юнацького віку	2	1	4
	Контрольна робота за блоком 4.	-	1	4
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		14	14	32
Блок 5. Психологія дорослої людини.				
23.	Психологія дорослості	2	2	6
24.	Продовження теми психологія дорослості	2	2	6
25.	Психологія старіння та смерті	2	2	6
26.	Продовження психологія старіння та смерті	2	1	6
	Контрольна робота за блоком 5.	-	1	5
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		8	8	29
МОДУЛЬ II. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА				
Блок 6. Предмет педагогічної психології				
27.	Педагогічна психологія як наука	2	2	4
28.	Психологія учіння та учбової діяльності	2	2	4
29.	Психологія виховання	2	2	4
30.	Психологія девіантної поведінки	2	2	4
31.	Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною	2	2	4
32.	Психологія суб'єкта педагогічної праці	2	2	4
33.	Продовження теми психологія суб'єкта педагогічної праці	2	1	4
	Контрольна робота за блоком 6.	-	1	4
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		14	14	32
Всього за курсом – 330 год. Кредитів ECTS – 11.		66	96	168

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.				
1	Вікова та педагогічна психологія як наука	2	2	41
2	Психологічні теорії дитячого розвитку	2	2	41
Усього – 90 год. Кредитів ECTS – 3.		4	4	82
МОДУЛЬ II. ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО ВСТУПУ В ШКОЛУ.				
3	Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти	2	2	36
4	Психологія раннього дитинства	2	2	36
5	Психічний розвиток дитини дошкільного віку	2	2	36
Усього – 120 год. Кредитів ECTS – 4.		6	6	108
МОДУЛЬ III. ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ В ШКІЛЬНИЙ ПЕРІОД.				
6	Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку	2	2	26
7	Психологія підлітка	2	2	26
8	Психологія юнацького віку та дорослості	2	2	26
9	Психологія учіння, виховання та суб'єкта педагогічної праці	2	2	26
Усього – 120 год. Кредитів ECTS – 4.		8	8	104
Всього за курсом – 330 год. Кредитів ECTS – 11.		18	18	294

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
МОДУЛЬ I. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.	
Блок 1. Теоретичні основи вікової психології.	
1.	Тема 1. Вікова психологія як наука 1. Предмет та завдання вікової психології. 2. Вікова психологія в системі наук. 3. Структура вікової психології. 4. Принципи дослідження у віковій психології.
2.	Тема 2. Класифікація методів вікової психології 1. Організаційні методи. 2. Емпіричні методи. 3. Методи обробки даних. 4. Інтерпретаційні методи.
3.	Тема 3. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі 1. Загальне поняття про психічний розвиток людини. 2. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку. 3. Фактори психічного розвитку. 4. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології. основні підходи. 5. Проблема вікової періодизації. Основні критерії та принципи вікової періодизації.
4.	Тема 4. Історія виникнення та розвитку вікової психології 1. Історичний аналіз поняття дитинства. 2. Донауковий період. 3. Науковий період.
Блок 2. Теорії дитячого розвитку.	
5.	Тема 5. Класичні психоаналітичні теорії дитячого розвитку 1. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда. 2. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд.
6.	Тема 6. Епігенетична теорія розвитку особистості 1. Загальна характеристика епігенетично концепції Е. Еріксона. 2. Етапи розвитку особистості за Е Еріксоном. 3. Криза розвитку.
7.	Тема 7. Теорія соціального наuczіння 1. Відхід від класичного біхевіоризму. 2. Виховання і розвиток. 3. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки. 4. Роль наслідування у формуванні нової поведінки. 5. Дитина і дорослий. Сім'я як фактор розвитку дитини.
8.	Тема 8. Когнітивний підхід дитячого розвитку

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова діяльність Ж. Піаже. 2. Егоцентризм дитячого мислення. 3. Стадії інтелектуального розвитку дитини.
9.	<p>Тема 9. Становлення та розвиток радянської дитячої психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського. 2. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
<p>Блок 3. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.</p>	
10.	<p>Тема 10. Особливості пренатального розвитку дитини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зачаття і гермінальний період розвитку. 2. Ембріональний період розвитку. 3. Фетальний період розвитку. 4. Психологічні особливості вагітної жінки.
11.	<p>Тема 11. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля. 2. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення. 3. Криза новонародженості. 4. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти. 5. Головні новоутворення та криза першого року життя.
12.	<p>Тема 12. Психологія раннього дитинства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку. 2. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку. 3. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.
13.	<p>Тема 13. Продовження теми психологія раннього дитинства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Емоційно-вольова сфера. 2. Розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 3-х років.
14.	<p>Тема 14. Психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів. 2. Провідна діяльність дошкільника. 3. Розвиток мовлення та особливості спілкування з ровесниками та старшими.
15.	<p>Тема 15. Подовження теми психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування особистості дошкільника. 2. Формування і розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 6-7 років.
<p>Блок 4. Психічний розвиток дитини в шкільний період.</p>	
16.	<p>Тема 16. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-фізіологічні особливості. 2. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів. 3. Психологія готовності дитини до шкільного навчання.

	4. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.
17.	Тема 17. Подовження теми психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку 1. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння. 2. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості. 3. Ненормативна криза молодшого школяра.
18.	Тема 18 . Психологія підлітка 1. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку. 2. Особливості соціальної ситуації розвитку. Спілкування як провідний вид діяльності.
19.	Тема 19 . Продовження теми психологія підлітка 1. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків. 2. Криза та показники
20.	Тема 20. Психологія «важкої» дитини 1. Характеристика та класифікація «важких» дітей. 2. Причини появи «Важких» дітей та підлітків. 3. Особливості педагогічної запущеності дошкільнят і молодших школярів. 4. Специфіка роботи психолога з різними категоріями «важких» підлітків.
21.	Тема 21. Психологія юнацького віку 1. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку. 2. Взаємовідносини з дорослими та однолітками. 3. Формування особистості юнака. Розвиток самосвідомості. Криза. 4. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей.
22.	Тема 22. Продовження теми психологія юнацького віку 1. Розвиток пізнавальних процесів. 2. Особливості юнацького кохання. Підготовка до сімейного життя. 3. Формування професійних інтересів, особливості профорієнтації старшокласників.
Блок 5. Психологія дорослої людини.	
23.	Тема 23. Психологія дорослості 1. Проблема періодизації віку дорослості. 2. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості. 3. Провідна діяльність. 4. Розвиток психічних процесів у період дорослості.
24.	Тема 24. Продовження теми психологія дорослості 1. Нормативні кризи віку дорослості. 2. Ненормативні кризи віку дорослості.
25.	Тема 25. Психологія старіння

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Геронтологія – наука про старіння. 2. Сутність поняття старіння, страх старіння. 3. Психологічні ознаки старіння.
26.	<p>Тема 26. Продовження теми психологія старіння</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи старіння. 2. Смерть як фінальна стадія людського життя.
Блок 6. Предмет педагогічної психології	
27.	<p>Тема 27. Педагогічна психологія як наука</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології. 2. Історія становлення педагогічної психології. 3. Основні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної психології.
28.	<p>Тема 28. Психологія учіння та учбової діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». 2. Види учіння та научіння. 3. Рівні та типи научіння. 4. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком. 5. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності. 6. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
29.	<p>Тема 29. Психологія виховання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика виховання. Взаємозв'язок виховання і навчання. 2. Психологічні підходи до організації виховання. 3. основні психологічні механізми впливу у вихованні. 4. Критерії та рівні вихованості. 5. Характеристика сімейного виховання. Стилi сімейного виховання. 6. Соціальна норма та соціальне відхилення. 7. Залежна поведінка. 8. Аутоагресія (суїцидальна поведінка). 9. Загальні основи профілактики девіантної поведінки.
30.	<p>Тема 30. Психологія девіантної поведінки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна норма та соціальне відхилення. 2. Залежна поведінка. 3. Аутоагресія (суїцидальна поведінка). 4. Загальні основи профілактики девіантної поведінки.
31.	<p>Тема 31. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації освіти 2. Обдаровані діти в умовах освіти

	<p>3. Вихованці «групи ризику» та індивідуальна робота з ними (діти із затримкою психічного розвитку, діти із синдромом гіперактивності та дефіциту уваги, соціально та педагогічно занедбані діти, агресивні діти, тривожні діти, замкнені та сором'язливі діти).</p> <p>4. Гендерні аспекти навчання й виховання</p>
32.	<p>Тема 32. Психологія суб'єкта педагогічної праці</p> <p>1. Клас соціономічних професій: загальні вимоги.</p> <p>2. Структура педагогічних здібностей.</p>
33.	<p>Тема 33. Продовження теми психологія суб'єкта педагогічної праці</p> <p>1. Стили діяльності та спілкування педагога.</p> <p>2. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.</p>

План лекцій (заочної форми навчання):

№	Тема заняття / план
1.	<p>Тема 1. Вікова та педагогічна психологія як наука</p> <p>1. Предмет та завдання вікової та педагогічної психології.</p> <p>2. Структура вікової психології.</p> <p>3. Принципи дослідження у віковій психології.</p> <p>4. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології.</p> <p>5. Історія становлення вікової та педагогічної психології.</p>
2.	<p>Тема 2. Психологічні теорії дитячого розвитку</p> <p>1. Донауковий період.</p> <p>2. Науковий період.</p> <p>3. Психоаналітичні теорії дитячого розвитку.</p> <p>4. Теорія соціального наочіння.</p> <p>5. Когнітивний підхід.</p> <p>6. Радянська дитяча психологія.</p>
3.	<p>Тема 3. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти</p> <p>1. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення.</p> <p>2. Криза новонародженості.</p> <p>3. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти.</p> <p>4. Головні новоутворення та криза першого року життя.</p> <p>5. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку.</p> <p>6. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку.</p> <p>7. Емоційно-вольова сфера.</p> <p>8. Розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>9. Криза 3-х років.</p>
4.	<p>Тема 4. Психологія раннього дитинства</p> <p>1. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку.</p> <p>2. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку.</p> <p>3. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.</p> <p>4. Емоційно-вольова сфера.</p>

	<p>5. Розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>6. Криза 3-х років.</p>
5.	<p>Тема 5. Психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <p>1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.</p> <p>2. Провідна діяльність дошкільника.</p> <p>3. Формування особистості дошкільника.</p> <p>4. Формування і розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>5. Криза 6-7 років.</p>
6.	<p>Тема 6. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості.</p> <p>2. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.</p> <p>3. Психологія готовності дитини до шкільного навчання.</p> <p>4. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.</p> <p>5. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння.</p> <p>6. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості.</p> <p>7. Ненормативна криза молодшого школяра.</p>
7.	<p>Тема 7. Психічний розвиток підлітка</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку.</p> <p>2. Особливості соціальної ситуації розвитку. Спілкування як провідний вид діяльності.</p> <p>3. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків.</p> <p>4. Криза та показники</p>
8.	<p>Тема 8. Психологія юнацького віку та дорослості</p> <p>1. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку.</p> <p>2. Взаємовідносини з дорослими та однолітками.</p> <p>3. Формування особистості юнака. Розвиток самосвідомості. Криза.</p> <p>4. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей.</p> <p>5. Розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>6. Проблема періодизації віку дорослості.</p> <p>7. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості.</p> <p>8. Провідна діяльність.</p> <p>9. Розвиток психічних процесів у період дорослості.</p> <p>10. Кризи віку дорослості (нормативні і ненормативні).</p>
9.	<p>Тема 9 . Психологія учіння, виховання та суб'єкта педагогічної праці</p> <p>1. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання».</p> <p>2. Види учіння та научіння.</p> <p>3. Рівні та типи научіння.</p> <p>4. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.</p> <p>5. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності.</p>

6. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
7. Загальна характеристика виховання. Взаємозв'язок виховання і навчання.
8. Психологічні підходи до організації виховання.
9. основні психологічні механізми впливу у вихованні.
10. Критерії та рівні вихованості.
11. Характеристика сімейного виховання. Стили сімейного виховання.
12. Клас соціономічних професій: загальні вимоги.
13. Структура педагогічних здібностей.
14. Стили діяльності та спілкування педагога.
15. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.

4.2. План групових занять денної форми

№	Тема заняття / план
МОДУЛЬ І. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.	
Блок 1. Теоретичні основи вікової психології.	
1.	Тема 1. Вікова психологія як наука 1. Предмет та завдання вікової психології. 2. Вікова психологія в системі наук. 3. Структура вікової психології. 4. Принципи дослідження у віковій психології.
2.	Тема 2. Продовження теми вікова психологія як наука 1. Предмет та завдання вікової психології. 2. Вікова психологія в системі наук. 3. Структура вікової психології. 4. Принципи дослідження у віковій психології.
3.	Тема 3. Класифікація методів вікової психології 1. Організаційні методи. 2. Емпіричні методи. 3. Методи обробки даних. 4. Інтерпретаційні методи.
4.	Тема 4. Продовження теми класифікація методів вікової психології 1. Організаційні методи. 2. Емпіричні методи. 3. Методи обробки даних. 4. Інтерпретаційні методи.
5.	Тема 5. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі 1. Загальне поняття про психічний розвиток людини. 2. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку. 3. Фактори психічного розвитку. 4. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології. основні підходи. 5. Проблема вікової періодизації. 6. Основні критерії та принципи вікової періодизації.
6.	Тема 6. Продовження теми загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі 1. Загальне поняття про психічний розвиток людини. 2. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку. 3. Фактори психічного розвитку. 4. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології. основні підходи. 5. Проблема вікової періодизації. 6. Основні критерії та принципи вікової періодизації.

7.	Тема 7. Історія виникнення та розвитку вікової психології 1. Історичний аналіз поняття дитинства. 2. Донауковий період. 3. Науковий період.
8.	Тема 8. Продовження теми історія виникнення та розвитку вікової психології 1. Історичний аналіз поняття дитинства. 2. Донауковий період. 3. Науковий період.
Контрольна робота за блоком 1.	
Блок 2. Теорії дитячого розвитку.	
9.	Тема 9. Класичні психоаналітичні теорії дитячого розвитку 1. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда. 2. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд.
10.	Тема 10. Продовження теми класичні психоаналітичні теорії дитячого розвитку 1. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда. 2. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд.
11.	Тема 11. Епігенетична теорія розвитку особистості 1. Загальна характеристика епігенетично концепції Е. Еріксона. 2. Етапи розвитку особистості за Е Еріксоном. 3. Криза розвитку.
12.	Тема 12. Продовження теми епігенетична теорія розвитку особистості 1. Загальна характеристика епігенетично концепції Е. Еріксона. 2. Етапи розвитку особистості за Е Еріксоном. 3. Криза розвитку.
13.	Тема 13. Теорія соціального навчіння 1. Відхід від класичного біхевіоризму. 2. Виховання і розвиток. 3. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки. 4. Роль наслідування у формуванні нової поведінки. 5. Дитина і дорослий. 6. Сім'я як фактор розвитку дитини.
14.	Тема 14. Продовження теми теорія соціального навчіння 1. Відхід від класичного біхевіоризму. 2. Виховання і розвиток. 3. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки. 4. Роль наслідування у формуванні нової поведінки. 5. Дитина і дорослий. 6. Сім'я як фактор розвитку дитини.
15.	Тема 15. Когнітивний підхід дитячого розвитку 1. Наукова діяльність Ж. Піаже. 2. Егоцентризм дитячого мислення.

	3. Стадії інтелектуального розвитку дитини.
16.	Тема 16. Когнітивний підхід дитячого розвитку 1. Наукова діяльність Ж. Піаже. 2. Егоцентризм дитячого мислення. 3. Стадії інтелектуального розвитку дитини.
17.	Тема 17. Становлення та розвиток радянської дитячої психології 1. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського. 2. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
18.	Тема 18. Продовження теми становлення та розвиток радянської дитячої психології 1. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського. 2. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
Контрольна робота за блоком 2.	
Блок 3. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.	
19.	Тема 19. Особливості пренатального розвитку дитини 1. Зачаття і гермінальний період розвитку. 2. Ембріональний період розвитку. 3. Фетальний період розвитку. 4. Психологічні особливості вагітної жінки.
20.	Тема 20. Продовження теми особливості пренатального розвитку дитини 1. Зачаття і гермінальний період розвитку. 2. Ембріональний період розвитку. 3. Фетальний період розвитку. 4. Психологічні особливості вагітної жінки.
21.	Тема 21. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти 1. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля. 2. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення. 3. Криза новонародженості. 4. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти. 5. Головні новоутворення та криза першого року життя.
22.	Тема 22. Продовження теми особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти 6. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля. 7. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення. 8. Криза новонародженості. 9. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти. Головні новоутворення та криза першого року життя.
23.	Тема 23. Психологія раннього дитинства 1. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку. 3. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.
24.	<p>Тема 24. Продовження теми психологія раннього дитинства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку. 2. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку. 3. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.
25.	<p>Тема 25. Продовження теми психологія раннього дитинства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Емоційно-вольова сфера. 2. Розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 3-х років.
26.	<p>Тема 26. Продовження теми психологія раннього дитинства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Емоційно-вольова сфера. 2. Розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 3-х років.
27.	<p>Тема 27. Психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів. 2. Провідна діяльність дошкільника. 3. Розвиток мовлення та особливості спілкування з ровесниками та старшими.
28.	<p>Тема 28. Продовження теми психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів. 2. Провідна діяльність дошкільника. 3. Розвиток мовлення та особливості спілкування з ровесниками та старшими.
29.	<p>Тема 29. Подовження теми психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування особистості дошкільника. 2. Формування і розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 6-7 років.
30.	<p>Тема 30. Подовження теми психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування особистості дошкільника. 2. Формування і розвиток пізнавальних процесів. 3. Криза 6-7 років.
Контрольна робота за блоком 3.	
Блок 4. Психічний розвиток дитини в шкільний період.	
31.	<p>Тема 31. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-фізіологічні особливості. 2. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів. 3. Психологія готовності дитини до шкільного навчання. 4. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.
32.	<p>Тема 32. Подовження теми психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння. 2. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості. 3. Ненормативна криза молодшого школяра.
33.	<p>Тема 33 . Психологія підлітка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку. 2. Особливості соціальної ситуації розвитку. Спілкування як провідний вид діяльності.
34.	<p>Тема 34 . Продовження теми психологія підлітка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків. 2. Криза та показники
35.	<p>Тема 35. Психологія «важкої» дитини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика та класифікація «важких» дітей. 2. Причини появи «Важких» дітей та підлітків. 3. Особливості педагогічної запущеності дошкільнят і молодших школярів. 4. Специфіка роботи психолога з різними категоріями «важких» підлітків.
36.	<p>Тема 36. Психологія юнацького віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку. 2. Взаємовідносини з дорослими та однолітками. 3. Формування особистості юнака. Розвиток самосвідомості. Криза. 4. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей.
37.	<p>Тема 37. Продовження теми психологія юнацького віку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток пізнавальних процесів. 2. Особливості юнацького кохання. Підготовка до сімейного життя. 3. Формування професійних інтересів, особливості профорієнтації старшокласників.
Контрольна робота за блоком 4.	
Блок 5. Психологія дорослої людини.	
38.	<p>Тема 38. Психологія дорослості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема періодизації віку дорослості. 2. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості. 3. Провідна діяльність. 4. Розвиток психічних процесів у період дорослості.
39.	<p>Тема 39. Продовження теми психологія дорослості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативні кризи віку дорослості. 2. Ненормативні кризи віку дорослості.
40.	<p>Тема 40. Психологія старіння</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геронтологія – наука про старіння. 2. Сутність поняття старіння, страх старіння.

	3. Психологічні ознаки старіння.
41.	Тема 41. Продовження теми психологія старіння 1. Етапи старіння. 2. Смерть як фінальна стадія людського життя.
Контрольна робота за блоком 5.	
Блок 6. Предмет педагогічної психології	
42.	Тема 42. Педагогічна психологія як наука 1. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології. 2. Історія становлення педагогічної психології. 3. Основні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної психології.
43.	Тема 43. Психологія учіння та учбової діяльності 1. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». 2. Види учіння та научіння. 3. Рівні та типи научіння. 4. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком. 5. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності. 6. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
44.	Тема 44. Психологія виховання 1. Загальна характеристика виховання. Взаємозв'язок виховання і навчання. 2. Психологічні підходи до організації виховання. 3. основні психологічні механізми впливу у вихованні. 4. Критерії та рівні вихованості. 5. Характеристика сімейного виховання. Стилi сімейного виховання. 6. Соціальна норма та соціальне відхилення. 7. Залежна поведінка. 8. Аутоагресія (суїцидальна поведінка). 9. Загальні основи профілактики девіантної поведінки.
45.	Тема 45. Психологія девіантної поведінки 1. Соціальна норма та соціальне відхилення. 2. Залежна поведінка. 3. Аутоагресія (суїцидальна поведінка). 4. Загальні основи профілактики девіантної поведінки.
46.	Тема 46. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною 1. Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації освіти 2. Обдаровані діти в умовах освіти 3. Вихованці «групи ризику» та індивідуальна робота з ними (діти із затримкою психічного розвитку, діти із синдромом гіперактивності та

	дефіциту уваги, соціально та педагогічно занедбані діти, агресивні діти, тривожні діти, замкнені та сором'язливі діти). 4. Гендерні аспекти навчання й виховання
47.	Тема 47. Психологія суб'єкта педагогічної праці 1. Клас соціономічних професій: загальні вимоги. 2. Структура педагогічних здібностей.
48.	Тема 48. Продовження теми психологія суб'єкта педагогічної праці 1. Стили діяльності та спілкування педагога. 2. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.
Контрольна робота за блоком 6.	

План групових занять (заочна форма)

№	Тема заняття / план
1.	Тема 1. Вікова та педагогічна психологія як наука 1. Предмет та завдання вікової та педагогічної психології. 2. Структура вікової психології. 3. Принципи дослідження у віковій психології. 4. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології. 5. Історія становлення вікової та педагогічної психології.
2.	Тема 2. Психологічні теорії дитячого розвитку 1. Донауковий період. 2. Науковий період. 3. Психоаналітичні теорії дитячого розвитку. 4. Теорія соціального наочіння. 5. Когнітивний підхід. 6. Радянська дитяча психологія.
3.	Тема 3. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти 1. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення. 2. Криза новонародженості. 3. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти. 4. Головні новоутворення та криза першого року життя. 5. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку. 6. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку. 7. Емоційно-вольова сфера. 8. Розвиток пізнавальних процесів. 9. Криза 3-х років.
4.	Тема 4. Психологія раннього дитинства 1. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку. 2. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку. 3. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку. 4. Емоційно-вольова сфера.

	<p>5. Розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>6. Криза 3-х років.</p>
5.	<p>Тема 5. Психічний розвиток дитини дошкільного віку</p> <p>1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.</p> <p>2. Провідна діяльність дошкільника.</p> <p>3. Формування особистості дошкільника.</p> <p>4. Формування і розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>5. Криза 6-7 років.</p>
6.	<p>Тема 6. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості.</p> <p>2. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.</p> <p>3. Психологія готовності дитини до шкільного навчання.</p> <p>4. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.</p> <p>5. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння.</p> <p>6. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості.</p> <p>7. Ненормативна криза молодшого школяра.</p>
7.	<p>Тема 7. Психічний розвиток підлітка</p> <p>1. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку.</p> <p>2. Особливості соціальної ситуації розвитку. Спілкування як провідний вид діяльності.</p> <p>3. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків.</p> <p>4. Криза та показники</p>
8.	<p>Тема 8. Психологія юнацького віку та дорослості</p> <p>1. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку.</p> <p>2. Взаємовідносини з дорослими та однолітками.</p> <p>3. Формування особистості юнака. Розвиток самосвідомості. Криза.</p> <p>4. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей.</p> <p>5. Розвиток пізнавальних процесів.</p> <p>6. Проблема періодизації віку дорослості.</p> <p>7. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості.</p> <p>8. Провідна діяльність.</p> <p>9. Розвиток психічних процесів у період дорослості.</p> <p>10. Кризи віку дорослості (нормативні і ненормативні).</p>
9.	<p>Тема 9 . Психологія учіння, виховання та суб'єкта педагогічної праці</p> <p>1. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання».</p> <p>2. Види учіння та научіння.</p> <p>3. Рівні та типи научіння.</p> <p>4. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.</p> <p>5. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності.</p>

6. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
7. Загальна характеристика виховання. Взаємозв'язок виховання і навчання.
8. Психологічні підходи до організації виховання.
9. основні психологічні механізми впливу у вихованні.
10. Критерії та рівні вихованості.
11. Характеристика сімейного виховання. Стилi сімейного виховання.
12. Клас соціономічних професій: загальні вимоги.
13. Структура педагогічних здібностей.
14. Стилi діяльності та спілкування педагога.
15. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до групових занять.
2. Розробка структурно-логічних схем лекцій.
3. Підготовка до написання контрольних робіт.
4. Підготовка до аналізу особливостей вікового психічного розвитку героя улюбленого фільму/книги.
5. Підготовка до контрольної роботи для заочної форми навчання.

1. Підготовка до групових занять. На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

- а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;
- б) за підготовлену усну доповідь нараховується;
- в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. Розробка структурно-логічних схем лекцій. Є одним із напрямків засвоєння змісту теми через оптимізацію механізмів запам'ятовування. Малювання схем, діаграм, графіків, малюнків сприяє візуальному запам'ятовуванню опрацьованої теми. Доцільно це робити під час або після вивчення змісту теми. Осмислене запам'ятовування передбачає, перш за все, встановлення логічних послідовностей, розбивку матеріалу на частини і знаходження в ній «ключових фраз» або «опорних пунктів». Запам'ятовувати слід саме їх і використовувати як «віхи» - орієнтири. Використання логічних опор, асоціацій і мислене угруповання сприяє усвідомленню матеріалу лекції та його швидкому та тривалому запам'ятовуванню.

3. Підготовка до написання контрольних робіт. Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення блоку дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 6 контрольних робіт, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань. Кожне питання у білеті має свою бальну оцінку. В залежності від того, скільки питань розв'язав здобувач вищої освіти, таку бальну оцінку він отримує.

4. Підготовка до аналізу особливостей вікового психічного розвитку героя улюбленого фільму/книги. Відповідно до теми групового заняття (вікові особливості розвитку особистості молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку, віку дорослості), студенти обирають літературного героя або героя фільму та дають психологічний коментар відповідно до особливостей його розвитку. Коментар проводиться в усній формі на одному з групових занять.

5. Підготовка до контрольної роботи для заочної форми навчання.

5.1. Контрольна робота №1. Обрати одну з запропонованих періодизацій вікового розвитку і проаналізувати власне дитинство з точки зору цієї періодизації. Дати теоретичний опис повної концепції автора, кожної стадії з

періодизації, провести опитування-інтерв'ю батьків та родичів (результати додати до роботи у додатках), підкріпити прикладами з життя і власним прикладом дитинства (як саме дана стадія протікала чи мала фіксації у вашому житті).

Періодизації:

- Психодинамічна концепція З. Фрейда.
- Епігенетична концепція Е. Еріксона.
- Концепція розвитку інтелекту Ж. Піаже.
- Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
- Обсяг контрольної роботи – не менше 10 стор. друкованого тексту.

В структуру контрольної роботи обов'язково має входити титульна сторінка, план (зміст роботи), послідовне висвітлення змісту питань згідно з планом, список використаних джерел. При цьому, розкриваючи зміст кожного окремого питання контрольної роботи, необхідно структурувати текст наступним чином: вступ, основна частина, закінчення або висновки. Контрольна робота оформлюється згідно із загальними вимогами, що висуваються до курсових або дипломних робіт (див. відповідні рекомендації). Цитати, таблиці або цифрові дані повинні обов'язково супроводжуватися посиланням на першоджерело, оформленим згідно із відповідними правилами. Список джерел, що використовувались для написання роботи, складається згідно з загальними вимогами з обов'язковим зазначенням видавництва та повної кількості сторінок (для монографій) або року видання, числа журналу та сторінок журнальної публікації (статті).

5.2. Контрольна робота №2. Корекційно-розвивальна робота з дітьми та підлітками. Основна мета – визначення принципів корекції особистості людей різного віку.

Структура роботи:

1. Титульний аркуш.

2. Теоретична частина з ознайомлення з особливостями психокорекційної роботи. У даній частині описуються можливі кризові періоди в розвитку людини (дитини, дорослого) та можливі напрямки роботи з ними 3-4 сторінки друкованого тексту.

2. Розробка плану корекційної роботи відповідно до наступних категорій:

- замкненою дитиною та її батьками;
- тривожною дитиною та її батьками;
- агресивною дитиною та її батьками;
- з гіперактивною дитиною та її батьками.

Обов'язково вказувати вік дитини. Прописуються основні напрями корекції, соціальної адаптації особистості в дитячому віці (формування навичок спілкування, гармонізація відносин дитини у родині та з однолітками, корекція особистісних рис, які заважають спілкуванню, чи прояв цих рис таким чином, щоб вони негативно не впливали на процес спілкування, корекція самооцінки дитини з метою наближення її до адекватної). А також детально вказуються напрямки роботи з батьками. Обсяг частини – 6-8 сторінок.

4.4. Забезпечення освітнього процесу (інструменти, обладнання, програмне забезпечення)

Освітній процес повністю забезпечується «Вікова та педагогічна психологія».

I. Технічні засоби навчання:

- 1) ноутбук;
- 2) проектор.
- 3) інтерактивна дошка

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

1. Дати визначення поняттям: вікова психологія, зона найближчого розвитку.
2. Дати визначення методу вікової психології – спостереження, вказати його види та відмінності від експерименту.
3. Поясніть причини виникнення дитячої психології як науки.
4. Описати зміст теорії рекапітуляції, вказати засновника.
5. Поясніть сутність теорій рекапітуляції, конвергенції, біхевіоризму з огляду співвідношення в психічному розвитку біологічного і соціального.
6. Дати визначення поняттям: предмет вікової психології, зона актуального розвитку.
7. Дати визначення методу вікової психології – бесіда, вказати його види та відмінності від інтерв'ю.
8. Чим предмет вікової психології відрізняється від предмету загальної психології?
9. Описати зміст теорії конвергенції двох факторів, вказати засновника.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 1.

- 1) Дати визначення поняттям: вікова психологія, зона найближчого розвитку. (1 б.)
- 2) Дати визначення методу вікової психології – спостереження, вказати його види та відмінності від експерименту. (1 б.)
- 3) Поясніть причини виникнення дитячої психології як науки. (1 б.)
- 4) Описати зміст теорії рекапітуляції, вказати засновника. (1 б.)
- 5) Поясніть сутність теорій рекапітуляції, конвергенції, біхевіоризму з огляду співвідношення в психічному розвитку біологічного і соціального. (1 б.)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 1.
Варіант № 2.

- 1) Дати визначення поняттям: предмет вікової психології, зона актуального розвитку. (1 б.)
- 2) Дати визначення методу вікової психології – бесіда, вказати його види та відмінності від інтерв'ю. (1 б.)
- 3) Чим предмет вікової психології відрізняється від предмету загальної психології? (1 б.)
- 4) Описати зміст теорії конвергенції двох факторів, вказати засновника. (1 б.)
- 5) Поясніть сутність теорій рекапітуляції, конвергенції, біхевіоризму з огляду співвідношення в психічному розвитку біологічного і соціального. (1 б.)

5.2. Питання до контрольної роботи № 2.

1. Перерахувати стадії розвитку дитини відповідно до психоаналітичної концепції розвитку особистості З. Фрейда.
2. Розкрити сутність культурно-історичного підходу Л. С. Виготського, вказати зв'язок між навчанням та розвитком відповідно до його теорії.
3. Чим когнітивні теорії відрізняються від теорій наочності?
4. На якій із стадій розвитку інтелекту за Ж. Піаже дитині притаманне егоцентричне мислення. Дайте характеристику поняття егоцентричне мислення за Ж. Піаже.
5. Перерахувати стадії розвитку інтелекту за Ж. Піаже.
6. За якими критеріями запропонував розглядати кожен віковий період Д. Б. Ельконін? Як визначає закон нерівномірності дитячого розвитку Л. С. Виготський.
7. Чим когнітивні теорії відрізняються від теорій наочності?
8. На якій із стадій психосексуального розвитку особистості за З. Фрейдом лібідо знаходиться у сплячому стані, чому?
9. В чому різниця між епігенетичною концепцією дитячого розвитку Е. Еріксона та психодинамічною концепцією З. Фрейда?

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 1.

- 1) Перерахувати стадії розвитку дитини відповідно до психоаналітичної концепції розвитку особистості З. Фрейда. (16)
- 2) Розкрити сутність культурно-історичного підходу Л. С. Виготського, вказати зв'язок між навчанням та розвитком відповідно до його теорії. (16)
- 3) Чим когнітивні теорії відрізняються від теорій наuczіння? (16)
- 4) На якій із стадій розвитку інтелекту за Ж. Піаже дитині притаманне егоцентричне мислення. Дайте характеристику поняття егоцентричне мислення за Ж. Піаже. (16)
- 5) В чому різниця між епігенетичною концепцією дитячого розвитку Е. Еріксона та психодинамічною концепцією З. Фрейда? (16)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 2.

- 1) Перерахувати стадії розвитку інтелекту за Ж. Піаже. (16)
- 2) За якими критеріями запропонував розглядати кожен віковий період Д. Б. Ельконін? Як визначає закон нерівномірності дитячого розвитку Л. С. Виготський. (16)
- 3) Чим когнітивні теорії відрізняються від теорій наuczіння?
- 4) На якій із стадій психосексуального розвитку особистості за З. Фрейдом лібідо знаходиться у сплячому стані, чому?
- 5) В чому різниця між епігенетичною концепцією дитячого розвитку Е. Еріксона та психодинамічною концепцією З. Фрейда?

5.3. Питання до контрольної роботи № 3.

1. Дати визначення поняттям: комплекс поживлення, предмети-атрибути.
2. Визначте систему рефлексів новонародженого.
3. Опишіть кризу 3-х років.
4. Заповніть таблицю для дитини дошкільного віку:

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

5. Дати визначення поняттям: феномен шпитальності, пасивний словник.
6. Опишіть етапи розвитку гри дітей дошкільного віку (складність, сюжет, тривалість).
7. Опишіть кризу новонародженості.
8. Заповніть таблицю для дитини раннього віку:

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 1.

- 1) Дати визначення поняттям: комплекс поживлення, предмети-атрибути. (1б)
- 2) Визначте систему рефлексів новонародженого. (1б)
- 3) Опишіть кризу 3-х років. (1б)
- 4) Заповніть таблицю для дитини дошкільного віку: (1б)

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 3.
Варіант № 2.

- 1) Дати визначення поняттям: феномен шпитальності, пасивний словник. (16)
- 2) Опишіть етапи розвитку гри дітей дошкільного віку (складність, сюжет, тривалість). (16)
- 3) Опишіть кризу новонародженості. (16)
- 4) Заповніть таблицю для дитини раннього віку: (16)

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

5.4. Питання до контрольної роботи № 4.

1. Дати визначення поняттям: референтна група, моральний релятивізм.
2. Перерахуйте складові психологічної готовності дитини до школи.
3. Опишіть кризу юнацького віку.
4. Заповніть таблицю для підліткового віку:

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

5. Дати визначення поняттям: делінквентна поведінка, статево-рольова диференціація.
6. Перерахуйте види «важких» дітей.
7. Опишіть кризу молодшого школяра.
8. Заповніть таблицю для юнацького віку:

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 4.
Варіант № 1.

- 1) Дати визначення поняттям: референтна група, моральний релятивізм. (1б)
- 2) Перерахуйте складові психологічної готовності дитини до школи. (1б)
- 3) Опишіть кризу юнацького віку. (1б)
- 4) Заповніть таблицю для підліткового віку: (1б)

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 4.
Варіант № 2.

- 1) Дати визначення поняттям: делінквентна поведінка, статево-рольова диференціація. (1б)
- 2) Перерахуйте види «важких» дітей. (1б)
- 3) Опишіть кризу молодшого школяра. (1б)
- 3) Заповніть таблицю для юнацького віку: (1б)

Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Новоутворення	Криза

5.5. Питання до контрольної роботи № 5.

1. Дати визначення поняттям: генеративність, акмеологія
2. Назвіть ненормативні кризи дорослості та поясніть їх зміст.
3. Дайте визначення зрілості і перерахуйте п'ять атрибутів зрілої особистості.
4. У 35 років людина міркує краще, ніж 20-річна?
5. Назвіть психологічні причини страху старіння.
6. Дати визначення поняттям: ідентичність, «Я-інтеграція».
7. Назвіть нормативні кризи дорослості та поясніть їх зміст.
8. Чи продовжується когнітивний розвиток після юності?
9. Назвіть психологічні причини страху смерті.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 5.

Варіант № 1.

- 1) Дати визначення поняттям: генеративність, акмеологія (1б)
- 2) Назвіть ненормативні кризи дорослості та поясніть їх зміст. (1б)
- 3) Дайте визначення зрілості і перерахуйте п'ять атрибутів зрілої особистості. (1б)
- 4) У 35 років людина міркує краще, ніж 20-річна? (1б)
- 5) Назвіть психологічні причини страху старіння. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 5.
Варіант № 2.

- 1) Дати визначення поняттям: ідентичність, «Я-інтеграція». (1б)
- 2) Назвіть нормативні кризи дорослості та поясніть їх зміст. (1б)
- 3) Дайте визначення зрілості і перерахуйте п'ять атрибутів зрілої особистості. (1б)
- 4) Чи продовжується когнітивний розвиток після юності? (1б)
- 5) Назвіть психологічні причини страху смерті. (1б)

5.6. Питання до контрольної роботи № 6.

1. Опишіть експериментальний етап становлення педагогічної психології.
2. Стилі сімейного виховання.
3. Поміркуйте, про які прийоми виховного впливу йдеться у вислові, з якими сучасними концепціями виховання можна спів ставити цю ідею:
«Пам'ятайте, що перед тим, як взятися за виховання людини, треба самому зробитися людиною, треба, щоб у вас самих склався той взірець, який повинна наслідувати дитина» (Ж.-Ж. Руссо).
4. Опишіть теоретико-експериментальний період становлення педагогічної психології.
5. Стилі спілкування педагога.
6. Поміркуйте, про які прийоми виховного впливу йдеться у вислові, з якими сучасними концепціями виховання можна спів ставити цю ідею:
«Підтримуйте дитяче прагнення бути хорошим, бережіть його як найтонший порух людської душі, не зловживайте своєю владою, не перетворюйте мудрість батьківської влади на деспотичне самодурство» (Сухомлинський).

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 6.

Варіант № 1.

- 1) Опишіть експериментальний етап становлення педагогічної психології. (16)
- 2) Стилі сімейного виховання. (16)
- 3) Поміркуйте, про які прийоми виховного впливу йдеться у вислові, з якими сучасними концепціями виховання можна спів ставити цю ідею:
«Пам'ятайте, що перед тим, як взятися за виховання людини, треба самому зробитися людиною, треба, щоб у вас самих склався той взірець, який повинна наслідувати дитина» (Ж.-Ж. Руссо). (26)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Контрольна робота № 6.

Варіант № 2.

- 1) Опишіть теоретико-експериментальний період становлення педагогічної психології. (16)
- 2) Стилі спілкування педагога. (16)
- 3) Поміркуйте, про які прийоми виховного впливу йдеться у вислові, з якими сучасними концепціями виховання можна спів ставити цю ідею:
«Підтримуйте дитяче прагнення бути хорошим, бережіть його як найтонший порух людської душі, не зловживайте своєю владою, не перетворюйте мудрість батьківської влади на деспотичне самодурство» (Сухомлинський). (26)

6.1. Підсумковий контроль (залік)

Питання до заліку:

1. Предмет та завдання вікової психології.
  2. Вікова психологія в системі наук.
  3. Структура вікової психології.
  4. Принципи дослідження у віковій психології.
  5. Організаційні методи.
  6. Емпіричні методи.
  7. Методи обробки даних.
  8. Інтерпретаційні методи.
  9. Історичний аналіз поняття дитинства.
  10. Донауковий період розвитку вікової психології.
  11. Науковий період розвитку вікової психології.
  12. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда.
  13. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд.
  14. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона.
  15. Відхід від класичного біхевіоризму.
  16. Виховання і розвиток.
  17. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки.
  18. Роль наслідування у формуванні нової поведінки.
  19. Дитина і дорослий.
  20. Сім'я як фактор розвитку дитини.
  21. Стилі сімейного виховання.
  22. Наукова діяльність Ж. Піаже.
  23. Егоцентризм дитячого мислення.
  24. Стадії інтелектуального розвитку дитини.
  25. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського.
  26. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
  27. Загальне поняття про психічний розвиток людини.
  28. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку.
  29. Фактори психічного розвитку.
  30. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології.
- основні підходи.
31. Проблема вікової періодизації.
  32. Основні критерії та принципи вікової періодизації.
  33. Зачаття і гермінальний період розвитку.
  34. Ембріональний період розвитку.
  35. Фетальний період розвитку.
  36. Психологічні особливості вагітної жінки.
  37. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля.
  38. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення.
  39. Криза новонародженості.
  40. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти.
  41. Головні новоутворення та криза першого року життя.

42. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку.
43. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку.
44. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.
45. Емоційно-вольова сфера дітей раннього віку.
46. Розвиток пізнавальних процесів дітей раннього віку.
47. Криза 3-х років.
48. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.
49. Провідна діяльність дошкільника.
50. Розвиток мовлення та особливості спілкування дошкільника з ровесниками та старшими.
51. Формування особистості дошкільника.
52. Формування і розвиток пізнавальних процесів дошкільника.
53. Криза 6-7 років.
54. Анатомо-фізіологічні особливості молодшого школяра.
55. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.
56. Психологія готовності дитини до шкільного навчання.
57. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.
58. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння.
59. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості.
60. Ненормативна криза молодшого школяра.

Приклад білету до заліку

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки
Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ

1. Історичний аналіз поняття дитинства (10 балів).
2. Криза 3-х років (10 балів).
3. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

6.2. Підсумковий контроль (іспит)

Питання до іспиту:

1. Предмет та завдання вікової психології.
  2. Вікова психологія в системі наук.
  3. Структура вікової психології.
  4. Принципи дослідження у віковій психології.
  5. Організаційні методи.
  6. Емпіричні методи.
  7. Методи обробки даних.
  8. Інтерпретаційні методи.
  9. Історичний аналіз поняття дитинства.
  10. Донауковий період розвитку вікової психології.
  11. Науковий період розвитку вікової психології.
  12. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда.
  13. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд.
  14. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона.
  15. Відхід від класичного біхевіоризму.
  16. Виховання і розвиток.
  17. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки.
  18. Роль наслідування у формуванні нової поведінки.
  19. Дитина і дорослий.
  20. Сім'я як фактор розвитку дитини.
  21. Стилі сімейного виховання.
  22. Наукова діяльність Ж. Піаже.
  23. Егоцентризм дитячого мислення.
  24. Стадії інтелектуального розвитку дитини.
  25. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського.
  26. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна.
  27. Загальне поняття про психічний розвиток людини.
  28. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку.
  29. Фактори психічного розвитку.
  30. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології.
- основні підходи.
31. Проблема вікової періодизації.
  32. Основні критерії та принципи вікової періодизації.
  33. Зачаття і гермінальний період розвитку.
  34. Ембріональний період розвитку.
  35. Фетальний період розвитку.
  36. Психологічні особливості вагітної жінки.
  37. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля.
  38. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення.
  39. Система рефлексів новонародженого.
  40. Криза новонародженості.
  41. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти.

42. Головні новоутворення та криза першого року життя.
43. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку.
44. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку.
45. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку.
46. Емоційно-вольова сфера дітей раннього віку.
47. Розвиток пізнавальних процесів дітей раннього віку.
48. Криза 3-х років.
49. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.
50. Провідна діяльність дошкільника.
51. Розвиток мовлення та особливості спілкування дошкільника з ровесниками та старшими.
52. Формування особистості дошкільника.
53. Формування і розвиток пізнавальних процесів дошкільника.
54. Криза 6-7 років.
55. Анатомо-фізіологічні особливості молодшого школяра.
56. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів.
57. Психологія готовності дитини до шкільного навчання.
58. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.
59. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння.
60. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості.
61. Ненормативна криза молодшого школяра.
62. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку.
63. Особливості соціальної ситуації розвитку підліткового віку.
64. Спілкування як провідний вид діяльності підліткового віку.
65. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків.
66. Криза та показники підліткового віку
67. Характеристика та класифікація «важких» дітей.
68. Причини появи «важких» дітей та підлітків.
69. Особливості педагогічної запущеності дошкільнят і молодших школярів.
70. Специфіка роботи психолога з різними категоріями «важких» підлітків.
71. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку юнака.
72. Взаємовідносини з дорослими та однолітками у юнацькому віці.
73. Формування особистості юнака.
74. Розвиток самосвідомості юнака.
75. Криза юнацького віку.
76. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей юнака.
77. Розвиток пізнавальних процесів юнака.
78. Особливості юнацького кохання.
79. Підготовка до сімейного життя в юнацькому віці.

80. Формування професійних інтересів, особливості профорієнтації старшокласників.
81. Проблема періодизації віку дорослості.
82. Класифікація періодів дорослості за Е. Еріксоном.
83. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості.
84. Провідна діяльність періоду дорослості.
85. Розвиток психічних процесів у період дорослості.
86. Нормативні кризи періоду дорослості.
87. Ненормативні кризи періоду дорослості.
88. Геронтологія – наука про старіння.
89. Сутність поняття старіння, страх старіння.
90. Психологічні ознаки старіння.
91. Етапи старіння.
92. Смерть як фінальна стадія людського життя.
93. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології.
94. Історія становлення педагогічної психології.
95. Основні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної психології.
96. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання».
97. Види учіння та научіння.
98. Рівні та типи научіння.
99. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.
100. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності.
101. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
102. Загальна характеристика виховання. Взаємозв'язок виховання і навчання.
103. Психологічні підходи до організації виховання.
104. Основні психологічні механізми впливу у вихованні.
105. Критерії та рівні вихованості.
106. Характеристика сімейного виховання.
107. Стили сімейного виховання.
108. Соціальна норма та соціальне відхилення.
109. Залежна поведінка.
110. Аутоагресія (суїцидальна поведінка).
111. Загальні основи профілактики девіантної поведінки.
112. Клас соціономічних професій: загальні вимоги.
113. Структура педагогічних здібностей.
114. Стили діяльності та спілкування педагога.
115. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.
116. Загальна характеристика педагогічного спілкування та його ефективність.
117. Неуспішність, її причини та запобігання.
118. Акцентуації характеру як причина важковиховуваності.

119. Мотивація учбової діяльності. Види учбових мотивів. Фактори формування позитивної учбової мотивації.

120. Самовиховання, його завдання та структура. Основні етапи та методи самовиховання.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №1

1. Загальна характеристика та соціальна ситуація розвитку юнака (10 балів).
2. Зачаття і гермінальний період розвитку (10 балів).
3. Об'єкт, предмет та структура педагогічної психології (10 балів).
4. Криза 3-х років (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №2

1. Психологічні особливості вагітної жінки (10 балів).
2. Інтерпретаційні методи (10 балів).
3. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона (10 балів).
4. Психологія готовності дитини до шкільного навчання (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № _ від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №3

1. Причини появи «важких» дітей та підлітків (10 балів).
2. Стили сімейного виховання (10 балів).
3. Основні психологічні механізми впливу у вихованні (10 балів).
4. Мотивація учбової діяльності. Види учбових мотивів. Фактори формування позитивної учбової мотивації (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №4

1. Види учіння та науціння (10 балів).
2. Історичний аналіз поняття дитинства (10 балів).
3. Фетальний період розвитку (10 балів).
4. Стадії інтелектуального розвитку дитини (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №5

1. Особливості соціальної ситуації розвитку молодших школярів (10 балів).
2. Соціальна норма та соціальне відхилення (10 балів).
3. Проблема вікової періодизації (10 балів).
4. Організаційні методи (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №6

1. Відхід від класичного біхевіоризму (10 балів).
2. Розвиток пізнавальних процесів юнака (10 балів).
3. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна (10 балів).
4. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання» (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №7

1. Криза та показники підліткового віку (10 балів).
2. Криза 6-7 років (10 балів).
3. Методи обробки даних (10 балів).
4. Клас соціономічних професій: загальні вимоги (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №8

1. Особливості педагогічної запущеності дошкільнят і молодших школярів (10 балів).
2. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком (10 балів).
3. Психологічні підходи до організації виховання (10 балів).
4. Фактори психічного розвитку (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №9

1. Критерії та рівні вихованості (10 балів).
2. Науковий період розвитку вікової психології (10 балів).
3. Спілкування як провідний вид діяльності підліткового віку (10 балів).
4. Розвиток самосвідомості юнака (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №10

1. Виховання і розвиток (10 балів).
2. Психологічні ознаки старіння (10 балів).
3. Ненормативні кризи періоду дорослості (10 балів).
4. Психологічні особливості розвитку особистості та розвиток пізнавальних процесів підлітків (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №11

1. Егоцентризм дитячого мислення (10 балів).
2. Провідна діяльність дошкільника (10 балів).
3. Формування і розвиток пізнавальних процесів дошкільника (10 балів).
4. Рушійні сили та закономірності психічного розвитку (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №12

1. Формування особистості юнака (10 балів).
2. Структура педагогічних здібностей (10 балів).
3. Ненормативна криза молодшого школяра (10 балів).
4. Структура вікової психології (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №13

1. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога (10 балів).
2. Нормативні кризи періоду дорослості (10 балів).
3. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд (10 балів).
4. Характеристика та класифікація «важких» дітей (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №14

1. Історія становлення педагогічної психології (10 балів).
2. Емпіричні методи (10 балів).
3. Розвиток класичного психоаналізу в роботах А. Фрейд (10 балів).
4. Розвиток самосвідомості юнака (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №15

1. Загальна характеристика педагогічного спілкування та його ефективність (10 балів).
2. Геронтологія – наука про старіння (10 балів).
3. Головні новоутворення та криза першого року життя (10 балів).
4. Провідна діяльність та її розвиток у дітей раннього віку (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №16

1. Взаємовідносини з дорослими та однолітками у юнацькому віці (10 балів).
2. Особливості соціальної ситуації розвитку підліткового віку (10 балів).
3. Смерть як фінальна стадія людського життя (10 балів).
4. Етапи старіння (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №17

1. Сім'я як фактор розвитку дитини (10 балів).
2. Значущість раннього дитинства. Соціальна ситуація розвитку (10 балів).
3. Особливості розвитку характеру, емоційно-вольової сфери, здібностей юнака (10 балів).
4. Анатомо-фізіологічні особливості та загальна характеристика підліткового віку (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №18

1. Стили діяльності та спілкування педагога (10 балів).
2. Сутність поняття старіння, страх старіння (10 балів).
3. Історія становлення педагогічної психології (10 балів).
4. Розвиток психічних процесів у період дорослості (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №19

1. Залежна поведінка (10 балів).
2. Донауковий період розвитку вікової психології (10 балів).
3. Принципи дослідження у віковій психології (10 балів).
4. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №20

1. Вікова психологія в системі наук (10 балів).
2. Неуспішність, її причини та запобігання (10 балів).
3. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність немовляти (10 балів).
4. Особливості розвитку мовлення дітей раннього віку (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №11

1. Наукова діяльність Ж. Піаже (10 балів).
2. Криза юнацького віку (10 балів).
3. Провідна діяльність періоду дорослості (10 балів).
4. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №12

1. Анатомо-фізіологічні особливості періоду дорослості (10 балів).
2. Проблема співвідношення навчання і розвитку у віковій психології. основні підходи (10 балів).
3. Предмет та завдання вікової психології (10 балів).
4. Рівні та типи наuczіння (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №13

1. Формування особистості дошкільника (10 балів).
2. Особливості юнацького кохання (10 балів).
3. Динамічна концепція сексуального розвитку З. Фрейда (10 балів).
4. Дитина і дорослий (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №14

1. Класифікація періодів дорослості за Е. Еріксоном (10 балів).
2. Формування професійних інтересів, особливості профорієнтації старшокласників (10 балів).
3. Акцентуації характеру як причина важковиховуваності (10 балів).
4. Соціальна ситуація розвитку новонародженого, новоутворення (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №15

1. Основні критерії та принципи вікової періодизації (10 балів).
2. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів (10 балів).
3. Емпіричні методи (10 балів).
4. Проблема періодизації віку дорослості (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №16

1. Характеристика сімейного виховання (10 балів).
2. Формування особистості дитини в початкових класах. Новоутворення в структурі особистості (10 балів).
3. Підготовка до сімейного життя в юнацькому віці (10 балів).
4. Криза новонародженості (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №17

1. Анатомо-фізіологічні особливості молодшого школяра (10 балів).
2. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та немовля (10 балів).
3. Учбова діяльність як форма учіння. Структура та чинники успішності (10 балів).
4. Розвиток мовлення та особливості спілкування дошкільника з ровесниками та старшими (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №18

1. Розвиток пізнавальних процесів дітей раннього вік (10 балів)у.
2. Основні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної психології (10 балів).
3. Емоційно-вольова сфера дітей раннього віку (10 балів).
4. Специфіка учбової діяльності шестирічних дітей. Мотиви учіння (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №19

1. Роль наслідування у формуванні нової поведінки (10 балів).
2. Ембріональний період розвитку (10 балів).
3. Самовиховання, його завдання та структура. Основні етапи та методи самовиховання (10 балів).
4. Система рефлексів новонародженого (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №20

1. Аутоагресія (суїцидальна поведінка) (10 балів).
2. Загальне поняття про психічний розвиток людини (10 балів).
3. Загальні основи профілактики девіантної поведінки (10 балів).
4. Заохочення і покарання як умова формування нової поведінки (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання третього семестру

Денна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
1 семестр			
Відповіді на групових заняттях	2	27	54
Складання структурно-логічних схем лекцій	1	1	1
Написання контрольних робіт	5	3	15
Загальна кількість балів			70
Залік у I семестрі			30
Всього			100
2 семестр			
Відповіді на групових заняттях	2	15	30
Написання контрольних робіт	5	3	15
Аналіз особливостей вікового психічного розвитку героя улюбленого фільму/книги	4	3	12
Складання структурно-логічних схем лекцій	1	3	3
Загальна кількість балів			60
Іспит у II семестрі			40
Всього			100

Заочна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
1,2 семестр			
Відповіді на групових заняттях	10	4	40
Написання контрольної роботи	30	1	30
Загальна кількість балів			70
Залік у II семестрі			30
Всього			100
3 семестр			
Відповіді на групових заняттях	10	3	30
Написання контрольної роботи	30	1	30
Загальна кількість балів			60
Іспит у III семестрі			40
Всього			100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	2
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	1
2. Бали за складання структурно-логічних схем лекцій	
Схема студента, яка достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.	1
3. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	Зниження оцінки
4. Бали за аналіз особливостей вікового психічного розвитку героя улюбленого фільму/книги	
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованого вікового періоду, який винесено на дане практичне заняття. Детально досліджене джерело (книга, фільм), обраний герой та опрацьовані особливості його психічного розвитку. За результатами проведеного аналізу сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена за вимогами та вчасно здана письмова робота.	4
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованого вікового періоду, який винесено на дане практичне заняття. Детально досліджене джерело (книга, фільм), обраний герой та опрацьовані особливості його психічного розвитку. За результатами проведеного аналізу сформульовано висновки, які мають деякі прогалини і неточності (незначні). Виконана, оформлена за вимогами та вчасно здана письмова робота.	3
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованого вікового періоду, який винесено на дане практичне заняття. Детально досліджене джерело (книга, фільм), обраний герой недостатньо опрацьований в контексті його особливостей психічного розвитку (представлено не усі компоненти аналізу). За результатами проведеного аналізу сформульовано висновки, які мають деякі прогалини і неточності (незначні). Робота оформлена не за вимогами та вчасно здана (або із затримкою) письмова робота.	2
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованого вікового періоду, який винесено на дане практичне заняття. Джерело (книга, фільм) досліджено поверхнево, обраний герой недостатньо	1

опрацьований в контексті його особливостей психічного розвитку (представлено не усі компоненти аналізу). За результатами проведеного аналізу сформульовано висновки, які мають деякі прогалини і неточності (незначні). Робота оформлена не за вимогами та здана невчасно письмова робота.	
--	--

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	10
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	9-8
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	7-6
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	5-3
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	2-1
2. Бали за написання контрольної роботи (разом 30 балів)	
Рівень і правильне використання теоретичних знань про вікові психологічні особливості дитини	5
Підбір відповідних (валідних і надійних) методів дослідження особистості	4
Проведене емпіричне дослідження і якісний аналіз його результатів.	6
Наявність і представлення матеріалів емпіричного дослідження (протоколи, бланки відповідей, малюнки, приклади з поведінки, тощо)	5
Наявність аргументованих висновків і рекомендацій	5
Дотримання вимог щодо оформлення роботи	5

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К., 2017.
2. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб.. – К, 2016.
3. Власоваю О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник. – К, 2015.
4. Вольнова Л.М. Профілактика девіантної поведінки підлітків. – К., 2016.
5. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Навч. посібник. – К., 2017.
6. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навч. посібник. – Тернопіль, 2019.
7. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навч. посібник. – К., 2015.
8. Кутішенко В.П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія – К., 2017.
9. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навч. посібник. – К., 2016.
10. Мухина В.С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество. – М., 2017.
11. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: Навч. посіб. – Суми, 2015.
12. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія. Навч. посіб. – К., 2016.
13. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К., 2016.

8.2. Додаткові:

1. Агеєва А.Л., Заїка Є.В. Пам'ять і мислення старшокласників: вікові та гендерні особливості // Практична психологія та соціальна робота, 2018.
2. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Наук. Метод. Посібник. – К., 2016.
3. Виготський Л.С. Структура і динаміка віку//Заброцький М.М., Савченко О.М., Тичина І.М. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Житомир, 2015.
4. Дьоміна Г.А. Психолого-педагогічний розвиток особистості сім'янина. – К., 2016.
5. Заброцький М.М., Савченко О.М., Тичина І.М. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Житомир, 2015.
6. Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків. – К., 2018.
7. Лисянська Т.М., Скрипченко Л.О. Довідник з педагогіки та психології: Навч. посіб. для викл-чів, аспірантів та студ. пед. навч. закл. - К., 2018. - 216с.
8. Максимова Н.Ю. Психологія девіантної поведінки. – К., 2016.
9. Микитюк Н.В. Психологічні аспекти супроводу дітей раннього віку // Практична психологія та соціальна робота, 2018.

10. Мотрук Т.О. Аналіз психічних станів при ігрові залежності// Практична психологія та соціальна робота. – 2019. - №9, С.64-67.
11. Ставицька С.О. Теоретичний аналіз проблеми становлення і розвитку індивідуально-особистісних характеристик в юнацькому віці// Кутішенко В.П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія. К., 2018.
12. Чайка Г.В. Симптоми комп'ютерної залежності//Практична психологія та соціальна робота. – 2019. - №10.
13. Шах Т.Г., Лукашук М.І. Пізнавальний потенціал дошкільника // Практична психологія та соціальна робота, 2018.
14. Шинкарук-Корзун Л. Чинники агресивності дітей//Психолог – 2019. - №41.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України / Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
3. Сайт Кабінету Міністрів України / Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
- 4 Сайт Національної Академії Наук України / Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua>.
5. Сайт Національної Академії Педагогічних Наук України / Режим доступу: <http://www.naps.gov.ua>.
6. Сайт Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського / Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Павелків Р. С. Дитяча психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р. С. Павелків. – К. : «Центр навчальної літератури», 2018. – 272 с. – Режим доступу: <http://www.share.net.ua/forum/index.php>
8. Савчин М. В. Вікова психологія [Электронный ресурс] / М. В. Савчин. – М. : «Рефл-бук», К. : «Ваклер», 2017. – 320 с. – Режим доступу: http://bookap.info/psyanaliz/rodzhers_klientotsentrirovannaya_terapiya/load/fb2.sht